

HAJDU TÍMEA

Angol-magyar tanári
Osztatlan, 9. félév
Debreceni Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Dobi Edit
egyetemi docens, DE BTK

Ballagó Júlia
egyetemi tanársegéd, DE BTK

HOGYAN ÉRTHETJÜK FÉLRE EGYMÁST? - KOMMUNIKÁCIÓS KIHÍVÁSOK AZ ONLINE TÉRBEN

Kulcsszavak: félreértés; online kommunikáció; emoji; kvalitatív korpuszelemzés; kérdőív

Dolgozatomban az online kommunikációban előforduló félreértésekkel foglalkozom az emojihasználat vonatkozásában. A problematika vizsgálata több tudományterület számára is releváns lehet, én a kognitív pragmatika és a szemiotikai textológia felől közelítem meg a kérdéskört. Az említett diszciplínák a közlő és a befogadó közös jelentésképzésére helyezik a hangsúlyt, így segítségükkel sikeresen elemezhetőek a különböző kommunikációs szituációk (Tátrai 2011, Tolcsvai Nagy 2013, Petőfi S. 1988). A félreértést tartalmazó beszédhelyzeteket kétféleképpen lehet vizsgálni: egyrészt belső nézőpontból, amely esetében a figyelmi jelenet résztvevői értékelnek valamit félreértésként, vagy külső nézőpontból, amikor valaki az adott beszédhelyzeten kívülről nevez valamit annak (Tátrai-Ballagó 2020: 10). Saját kutatásomban az előbbi szempontból elemzem a problémát.

Dolgozatomban arra a kérdésre kerestem a választ, hogy melyek azok a tényezők, amelyek az emojihasználat félreértéséhez vezethetnek a chatkommunikáció során. Ezt kétféle módszer ötvöztetésével vizsgáltam. Először egy kutatói korpuszt állítottam össze, amelyben az adatközlők által beküldött chatbeszélgetések találhatók. Majd egy kérdőívet készítettem, amely a korpusz adatai alapján problémásnak mutató emojiakat tartalmazta. Az életkorukat is megadó adatközlőknek arra a kérdésre kellett válaszolniuk, hogy mit fejeznek ki ezekkel a jelekkel.

A kérdőív és a kvalitatív korpuszelemzés eredményeinek összehangolásával láthatóvá vált, hogy az életkor, egy adott emoji használati gyakorisága és a hozzá kapcsolódó eltérő jelentés-, illetve funkcióátírástok mennyiben befolyásolják a kommunikáció eredményességét. Továbbá a kutatói korpuszban olyan beszélgetések is voltak, amelyekben éppen az emoji hiánya akadályozta meg a kommunikáció sikerességét, ami tovább árnyalja a jelenség komplexitását.